

Art. 11. 1. Kierownicy jednostek organizacyjnych pobierających opłatę oraz organy nadzorcze tych jednostek są obowiązani przy dokonywaniu kontroli działalności jednostek organizacyjnych pobierających opłatę skarbową sprawdzać jednocześnie prawidłowość poboru tej opłaty.

2. Pracownicy organów władzy i administracji państwowej oraz jednostek gospodarki społecznej są obowiązani sprawdzać uiszczenie opłaty skarbowej od podań, świadectw i zezwoleń podlegających opłacie oraz dokumentów stwierdzających czynności cywilnoprawne, przedstawionych im w związku z załatwianymi przez nich sprawami. W razie stwierdzenia nieuiszczenia opłaty lub uiszczenia jej w niedostatecznej kwocie należy pobrać opłatę i skasować znaczki na świadectwie, zezwoleniu lub innym dokumencie, zaś w razie odmowy jej uiszczenia — odmówić przyjęcia podania, świadectwa, zezwolenia lub dokumentu.

3. Ogólny nadzór nad poborem opłaty skarbowej sprawuje Minister Finansów.

Art. 12. 1. Opłata skarbową podlega zwrotowi, jeżeli została uiszczona nienależnie lub w kwocie wyższej od należnej albo jeżeli mimo uiszczenia opłaty nie wykonano czynności urzędowej lub nie wydano dokumentu. Zwrot opłaty nie przysługuje jednak, jeżeli niewykonanie czynności nastąpiło z winy strony lub jeżeli strona odmówiła przyjęcia prawidłowo sporządzonego dokumentu albo jeżeli uiszczona opłata nie przekracza 10 zł.

2. Opłata podlega zwrotowi, jeżeli umowa stwierdzona pismem, od którego uiszczono opłatę, jest nieważna lub została uznana za nieważną albo jeżeli nie zścił się warunek zawieszający, od którego uzależniono wykonanie umowy. Jeżeli umowę zawarto pod warunkiem rozwiązującym

i warunek ten zścił się w ciągu trzech lat od dnia zawarcia umowy, opłata podlega zwrotowi w całości lub w części, w zależności od korzyści uzyskanych przez strony umowy.

3. Zwrotu opłaty dokonuje terenowy organ administracji państwowej, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 4.

Art. 13. 1. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 13 grudnia 1957 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 1958 r. Nr 1, poz. 1, z 1964 r. Nr 41, poz. 277 i z 1972 r. Nr 23, poz. 164),
- 2) dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. z 1951 r. Nr 9, poz. 74 i z 1971 r. Nr 7, poz. 77) w zakresie dotyczącym odpłatnego nabycia praw majątkowych.

2. Pozostają w mocy przepisy wydane na podstawie art. 1a ust. 2 ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 1 do czasu zastąpienia ich nowymi przepisami.

3. Przepisy dekretu wymienionego w ust. 1 pkt 2 stosuje się jednak do nie opodatkowanego odpłatnego nabycia praw majątkowych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli przed tym dniem zostało wszczęte postępowanie podatkowe.

4. Ilekroć w przepisach wydanych przed wejściem w życie niniejszej ustawy jest mowa o podatku od odpłatnego nabycia praw majątkowych, rozumie się przez to opłatę skarbową unormowaną przepisami tej ustawy.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1976 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. W. Kruczek
Sekretarz Rady Państwa: L. Stasiak

227

U S T A W A

z dnia 19 grudnia 1975 r.

o podatku wyrównawczym.

Art. 1. 1. Opodatkowaniu podatkiem wyrównawczym podlegają osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, które uzyskują:

- 1) wynagrodzenia ze stosunku pracy,
- 2) przychody z wykonywania umów agencyjnych,
- 3) inne przychody w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń,
- 4) dochody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym,
- 5) dochody z wykonywania rzemiosła, od których zamiast podatków obrotowego i dochodowego pobiera się opłatę skarbową,
- 6) dochody z niektórych upraw i rodzajów produkcji zwierzęcej, prowadzonych w większych rozmiarach,

przekraczające w roku podatkowym wysokość określoną w ustawie.

2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia rodzaje oraz rozmiary upraw i produkcji zwierzęcej, o których mowa w ust. 1 pkt 6, podlegające opodatkowaniu podatkiem wyrównawczym.

Art. 2. 1. Dochody małżonków określone w art. 1 ust. 1 pkt 4—6 łączy się i opodatkowuje na imię obojga małżonków. Jeżeli tylko jeden z małżonków osiąga dochody określone w art. 1 ust. 1 pkt 4 lub pkt 6, podlegające opodatkowaniu, łączy się wszystkie wynagrodzenia, przychody i dochody małżonków określone w art. 1 i opodatkowuje na ich imię.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli w czasie trwania małżeństwa nastąpiło zniesienie wspólności majątkowej przez sąd.

3. Dochody zstępnych, określone w art. 1 ust. 1 pkt 4—6, dolicza się do dochodów wstępnego, jeżeli przysługuje mu prawo pobierania pożytków ze źródeł przychodów tych zstępnych.

Art. 3. 1. Dla celów podatku wyrównawczego przyjmuje się wynagrodzenia ze stosunku pracy faktycznie otrzymane w roku podatkowym. Jeżeli wynagrodzenie podlega opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń, od wynagrodzenia odlicza się należny od niego podatek od wynagrodzeń oraz składkę na cele emerytalne. Przy ustalaniu obowiązku podatkowego wyłącza się:

- 1) wartość wynagrodzeń w naturze,
- 2) kwoty wypłacane przez uspołecznione zakłady pracy, do których pracownik nie ma roszczenia opartego na tytule prawnym,
- 3) nagrody wypłacane z zakładowego funduszu nagród i innych funduszy o podobnym charakterze,
- 4) nagrody za wieloletnią pracę (gratyfikacje jubileuszowe) wypłacane na podstawie obowiązujących przepisów,
- 5) nagrody wypłacane pracownikom z okazji dni branżowych lub zawodowych oraz inne świadczenia pieniężne wynikające ze szczególnych uprawnień pracowników niektórych grup zawodowych,
- 6) wynagrodzenia za pracownicze projekty wynalazcze i za udzielenie pomocy technicznej,
- 7) składniki wynagrodzenia zwolnione od opodatkowania na podstawie odrębnych przepisów.

2. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia inne składniki wynagrodzenia, które wyłącza się przy ustalaniu obowiązku podatkowego.

Art. 4. Przychody ze źródeł wymienionych w art. 1 ust. 1 pkt 2 i 3, z wyjątkiem wymienionych w art. 5, przyjmuje się dla celów podatku wyrównawczego w wysokości faktycznie uzyskanych przychodów w roku podatkowym, po potrąceniu składki na ubezpieczenie społeczne, a jeżeli przychody te podlegają opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń — po potrąceniu tego podatku oraz po odliczeniu kosztów uzyskania przychodów, w wysokości ustalonej dla celów podatku od wynagrodzeń.

Art. 5. 1. Przychody z działalności lub twórczości artystycznej, literackiej, naukowej, oświatowej lub publicystycznej, nie wynikające ze stosunku pracy, przyjmuje się dla celów podatku wyrównawczego w wysokości faktycznie uzyskanych przychodów w roku podatkowym, po potrąceniu należnego od nich podatku od wynagrodzeń i składki na zaopatrzenie emerytalne i po odliczeniu kosztów ich uzyskania, w wysokości ustalonej dla celów podatku od wynagrodzeń. Jeżeli jednak przychód przekracza w roku kwotę 400.000 zł, z części przychodów ponad tę kwotę nie odlicza się kosztów ich uzyskania. W tym wypadku, jeżeli przychód jest osiągnięty za pośrednictwem właściwego stowarzyszenia twórców, z przychodu przekraczającego tę kwotę wyłącza się tylko kwoty pobrane przez to stowarzyszenie tytułem kosztów inkasa.

2. Osoby, które uzyskują przychody określone w ust. 1, mogą gromadzić je na specjalnym rachunku bankowym. W tym wypadku:

- 1) od sumy przychodów podlegających opodatkowaniu w danym roku odlicza się różnicę pomiędzy stanem wkładów na rachunku bankowym na koniec roku podatkowego a stanem wkładów na początek tego roku, jeżeli stan wkładów na koniec roku jest wyższy, albo
- 2) do sumy przychodów podlegających opodatkowaniu w danym roku dolicza się różnicę pomiędzy stanem wkładów na rachunku bankowym na początek roku podatkowego a stanem wkładów na koniec tego roku, jeżeli stan wkładów na koniec roku jest niższy.

3. Przy ustalaniu różnicy stanu wkładów, o której mowa w ust. 2, nie bierze się pod uwagę kwoty odsetek od wkładów gromadzonych na specjalnym rachunku bankowym.

4. W razie śmierci podatnika kwotę wkładów na specjalnym rachunku bankowym, według stanu na dzień śmierci, po potrąceniu należnego podatku od spadku dolicza się dla celów podatku wyrównawczego do przychodów spadkobierców, uzyskanych w roku, w którym nastąpi podjęcie przez nich wkładów.

5. Minister Finansów określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb przekazywania na rachunek bankowy przychodów określonych w ust. 1.

Art. 6. Dochody ze źródeł wymienionych w art. 1 ust. 1 pkt 4 i 5 przyjmuje się dla celów podatku wyrównawczego w wysokości dochodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym, ustalonego dla wymiaru tego podatku, po potrąceniu należnego od nich podatku dochodowego oraz kwoty składki na osobiste ubezpieczenie społeczne podatnika. Jeżeli dochód podlega opodatkowaniu w formie ryczałtu (opłaty skarbowej), dochód dla celów podatku wyrównawczego ustala się według zasad przewidzianych w przepisach o podatku dochodowym.

Art. 7. 1. Dochodem z prowadzonych w większych rozmiarach upraw oraz produkcji zwierzęcej jest różnica pomiędzy przychodem faktycznie uzyskanym w roku podatkowym a kosztami jego uzyskania w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym.

2. Dochody z upraw oraz produkcji zwierzęcej, o których mowa w ust. 1, ustala się przy zastosowaniu norm szacunkowych dochodu z określonej jednostki powierzchni upraw lub jednostki produktu. Mogą być one ustalane także na podstawie faktycznych przychodów i wydatków, pod warunkiem prowadzenia ksiąg handlowych. O zamiarze założenia takich ksiąg podatnik jest obowiązany zawiadomić właściwy terenowy organ administracji państwowej przed rozpoczęciem roku podatkowego. Jeżeli prowadzone księgi nie zostaną uznane za dowód w postępowaniu podatkowym, dochód z upraw oraz produkcji zwierzęcej ustala się przy zastosowaniu norm szacunkowych dochodu.

3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia normy, o których mowa w ust. 2, i zasady ustalania dochodu na podstawie tych norm.

4. Rady narodowe stopnia wojewódzkiego mogą — w zależności od miejscowych warunków i opłacalności upraw — obniżyć lub podwyższyć w całym województwie albo na niektórych jego obszarach, w granicach do 30%, normy, o których mowa w ust. 2, co do wszystkich lub niektórych upraw i rodzajów produkcji zwierzęcej, a także na wniosek wojewody (prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego), uzgodniony z Ministrem Rolnictwa — wyłączać z opodatkowania dochody z niektórych rodzajów upraw lub produkcji zwierzęcej.

Art. 8. 1. Od sumy wynagrodzeń, przychodów i dochodów określonych w art. 1 odlicza się:

- 1) kwoty przekazane na cele użyteczności społecznej, które określi Minister Finansów w drodze rozporządzenia,
- 2) osobom, które uzyskują wyłącznie wynagrodzenia lub przychody określone w art. 1 ust. 1 pkt 1—3, kwoty wydatkowane w roku podatkowym na wkład do spółdzielni budownictwa mieszkaniowego, na nabycie od Państwa domu jednorodzinnego lub mieszkania, na dopłatę za dodatkowo uzyskaną w wyniku zamiany po-

wierzchnię lokalu zajmowanego na podstawie decyzji administracyjnej lub na budowę domu jednorodzinnego albo lokalu w małym domu mieszkalnym.

2. Jeżeli podatnik otrzymał kredyt bankowy lub pożyczkę z zakładu pracy na cele określone w ust. 1 pkt 2, kwoty wydatkowane na te cele zmniejsza się o kwotę kredytu bankowego lub pożyczki, natomiast odliczeniu podlegają spłaty tego kredytu lub pożyczki w latach, w których się ich dokonuje. Jeżeli wydatki na cele określone w ust. 1 pkt 2 poniesione zostały w czasie trwania małżeństwa, a małżonek uzyskuje przychody nie podlegające łącznemu opodatkowaniu (art. 2), odliczeniu podlega tylko połowa wydatkowanych kwot.

3. Jeżeli wpłaty są dokonywane na mieszkaniową książeczkę oszczędnościową, odliczenie wpłaconych kwot następuje po przekazaniu ich z mieszkaniowej książeczki oszczędnościowej na wkład mieszkaniowy lub budowlany.

4. Ogólna kwota odliczeń z tytułu wydatków określonych w ust. 1 pkt 2 nie może być wyższa niż 400.000 zł.

Art. 9. 1. Podstawę obliczenia podatku wyrównawczego stanowi nadwyżka sumy wynagrodzeń, przychodów lub dochodów ustalonych w sposób określony w art. 3—7, po uwzględnieniu odliczeń określonych w art. 8, ponad kwotę 144.000 zł.

2. Kwotę 144.000 zł podwyższa się:

- 1) o 24.000 zł, jeżeli małżonek podatnika nie osiąga żadnych wynagrodzeń, przychodów lub dochodów i pozostaje na utrzymaniu podatnika lub gdy osiąga wynagrodzenia, przychody lub dochody, które w myśl art. 2 podlegają łącznemu opodatkowaniu,
- 2) o 12.000 zł na każde dziecko pozostające na utrzymaniu podatnika, a także na każdego z rodziców i rodzeń-

stwa, niezdolnych do pracy i pozostających na utrzymaniu podatnika.

3. Jeżeli małżonek osiąga wynagrodzenia lub przychody, nie podlegające w myśl art. 2 łącznemu opodatkowaniu, niższe niż 24.000 zł, kwotę określoną w ust. 1 podwyższa się o różnicę pomiędzy kwotą 24.000 zł a kwotą wynagrodzeń i przychodów małżonka.

4. Za dzieci, o których mowa w ust. 2 pkt 2, uważa się dzieci własne, przysposobione i pasierbów, a także inne dzieci wzięte na utrzymanie i wychowanie — w wieku do lat 18, a jeśli pobierają naukę — w wieku do 25 lat, a także dzieci starsze będące kalekami niezdolnymi do pracy, jeżeli nie osiągają własnych przychodów lub dochodów; przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli osoby te osiągają przychody lub dochody niższe niż 12.000 zł.

5. Za rodziców, o których mowa w ust. 2 pkt 2, uważa się rodziców podatnika, a także rodziców małżonka spełniającego warunki przewidziane w ust. 2 pkt 1 i w ust. 3, zaś za rodzeństwo — tylko rodzeństwo podatnika; przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli osoby te osiągają przychody lub dochody niższe niż 12.000 zł.

6. Jeżeli osoby, o których mowa w ust. 2, pozostawały na utrzymaniu podatnika nie przez cały rok podatkowy, kwoty wymienione w tym przepisie przyjmuje się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których osoby te pozostawały na utrzymaniu podatnika.

Art. 10. Podatek wyrównawczy od nadwyżki sumy wynagrodzeń, przychodów lub dochodów albo przychodów i dochodów, określonej w art. 9, pobiera się według następującej skali:

kwota nadwyżki w złotych		podatek wynosi
ponad	do	
	24.000 zł	10% nadwyżki
24.000 zł	48.000 zł	2.400 zł i 15% kwoty powyżej 24.000 zł
48.000 zł	72.000 zł	6.000 zł i 20% kwoty powyżej 48.000 zł
72.000 zł	96.000 zł	10.800 zł i 30% kwoty powyżej 72.000 zł
96.000 zł	120.000 zł	18.000 zł i 40% kwoty powyżej 96.000 zł
120.000 zł	240.000 zł	27.600 zł i 50% kwoty powyżej 120.000 zł
240.000 zł	360.000 zł	87.600 zł i 55% kwoty powyżej 240.000 zł
360.000 zł	480.000 zł	153.600 zł i 60% kwoty powyżej 360.000 zł
480.000 zł	600.000 zł	225.600 zł i 65% kwoty powyżej 480.000 zł
600.000 zł	720.000 zł	303.600 zł i 70% kwoty powyżej 600.000 zł
720.000 zł		387.600 zł i 75% kwoty powyżej 720.000 zł.

Art. 11. 1. Podatek wyrównawczy od osób, które uzyskują wynagrodzenia ze stosunku pracy od jednego społecznego zakładu pracy w wysokości powodującej obowiązek opłacania podatku wyrównawczego, oblicza i pobiera zakład pracy. W tym wypadku podatnik jest obowiązany, w terminie do dnia 5 następnego miesiąca, zawiadomić zakład pracy o otrzymanych w poprzednim miesiącu wynagrodzeniach od innych zakładów pracy i innych przychodach określonych w art. 1 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz wskazać tym zakładom lub innym instytucjom, od których uzyskuje te wynagrodzenia i przychody, zakład pracy obowiązany do obliczenia i pobrania podatku. Zakłady te oraz instytucje są obowiązane w terminie do dnia 5 następnego miesiąca przesyłać zakładowi pracy obowiązanyemu do obliczenia podatku informację wskazującą kwotę wynagrodze-

nia wypłaconego temu podatnikowi, a jeżeli chodzi o przychody określone w art. 1 ust. 1 pkt 2 i 3 — kwotę przychodu brutto oraz podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń i kwotę tego podatku.

2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia nałożyć na zakłady pracy obowiązek obliczania i pobierania podatku wyrównawczego w innych wypadkach.

Art. 12. Podatnicy podatku wyrównawczego, z wyjątkiem wymienionych w art. 11, obowiązani są składać terenowemu organowi administracji państwowej stopnia podstawowego, właściwemu według miejsca ich zamieszkania, zeznanie na formularzu według ustalonego wzoru i wpłacać za liczkę na podatek, w wysokości wynikającej z zeznania, w następujących terminach:

- 1) podatnicy, którzy osiągają dochody podlegające podatkowi dochodowemu — w terminach przewidzianych dla zeznań o dochodzie,
- 2) pozostali podatnicy — w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku podatkowym.

Art. 13. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia:

- 1) podwyższać kwoty określone w art. 5 ust. 1, art. 8 ust. 4 i art. 9,
- 2) obniżać stawki podatku określone w art. 10,
- 3) rozciągać przepisy art. 5 ust. 2—5 na kategorie przychodów inne niż wymienione w ust. 1 tego artykułu,
- 4) wprowadzać ulgi w podatku wyrównawczym z tytułu inwestycji dla osób, które osiągają dochody określone w art. 1 ust. 1 pkt 5 i 6, i określać zasady ich stosowania,
- 5) zwalniać od opodatkowania wynagrodzenia ze stosunku pracy otrzymywane przez określone grupy podatników i określać zasady opodatkowania pozostałych przychodów uzyskiwanych przez tych podatników.

Art. 14. 1. Minister Finansów w drodze rozporządzenia określi:

- 1) zasady obliczania i poboru podatku wyrównawczego przez zakłady pracy oraz zasady obliczania i terminy płatności zaliczek na ten podatek przez określone grupy podatników,

- 2) obowiązki zakładów pracy i innych instytucji co do przesyłania zakładom pracy oraz terenowym organom administracji państwowej informacji o wynagrodzeniach i innych przychodach podlegających opodatkowaniu podatkiem wyrównawczym.

2. Minister Finansów może w drodze rozporządzenia określić rodzaje wynagrodzeń lub przychodów, od których przy opodatkowaniu podatkiem wyrównawczym odlicza się koszty ich uzyskania, i ustalić wysokość tych kosztów w stosunku procentowym do wynagrodzenia lub przychodu.

Art. 15. 1. Traci moc ustawa z dnia 13 grudnia 1957 r. o podatku wyrównawczym (Dz. U. z 1971 r. Nr 14, poz. 140), z tym że przepisy tej ustawy stosuje się do przychodów i dochodów osiągniętych w okresie do końca 1975 r.

2. Prawo dokonywania odliczeń z tytułu spłaty kredytów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy wymienionej w ust. 1, przysługuje do czasu ich spłaty.

3. Podatnicy, którzy skorzystali z odliczeń kwot wydatkowanych na cele określone w art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. b i c ustawy wymienionej w ust. 1, nie mają prawa do takich odliczeń na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1976 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. W. Kruczek
Sekretarz Rady Państwa: L. Stasiak

228

USTAWA

z dnia 19 grudnia 1975 r.

o podatku od spadków i darowizn.

Rozdział 1.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. 1. Podatkowi od spadków i darowizn, zwanemu dalej „podatkiem”, podlega nabycie własności rzeczy znajdujących się w kraju i praw majątkowych wykonywanych w kraju, w drodze spadku lub darowizny przez osoby fizyczne i osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej.

2. Podatkowi podlega również nabycie praw do wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek jego śmierci oraz nabycie własności rzeczy przez zasiedzenie.

Art. 2. Nabycie własności rzeczy znajdujących się za granicą lub praw majątkowych wykonywanych za granicą podlega podatkowi, jeżeli w chwili otwarcia spadku lub zawarcia umowy darowizny nabywca był obywatelem polskim lub miał miejsce zamieszkania w Polsce, a nabywca będący osobą prawną — miał siedzibę w Polsce.

Art. 3. Podatkowi nie podlega:

- 1) nabycie własności rzeczy ruchomych znajdujących się w kraju lub praw majątkowych podlegających wykonywaniu w kraju, jeżeli w dniu nabycia ani nabywca, ani

też spadkodawca lub darczyńca nie byli obywatelami polskimi i nie mieli miejsca zamieszkania lub siedziby w Polsce,

- 2) nabycie w drodze darowizny pieniędzy lub innych rzeczy ruchomych albo praw majątkowych przez osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej, mające na celu działalność naukową, oświatową i kulturalną albo działalność w dziedzinie opieki społecznej lub kultu religijnego, jeżeli wartość takich darowizn otrzymanych od tej samej osoby nie przekracza w ciągu roku 30.000 zł.

Art. 4. 1. Zwalnia się od podatku:

- 1) nabycie własności i prawa użytkowania wieczystego gospodarstwa rolnego lub jego części oraz innych praw do takiego gospodarstwa lub jego części, jak również działki przyzagrodowej, z wyjątkiem:
 - a) gospodarstw rolnych położonych na terenie miast o liczbie mieszkańców powyżej 100.000,
 - b) budynków mieszkalnych na terenie miast,
 - c) nadwyżki ponad 400.000 zł wartości budynków mieszkalnych położonych na terenie gmin,
 - d) budynków zajętych na cele chowu i wylęgu drobiu lub hodowli zwierząt futerkowych wraz ze stadem hodowlanym,